

«Однохвилинне есе». 9. Оцінка роботи групи / у групі: метод «Бортовий журнал» / аркуш самооцінки внеску в роботу групи.

У навчанні учнів української мови й літератури в 5–9 класах важливо системно застосовувати як підсумкове (традиційне), так і формувальне (інноваційне) оцінювання. І запропоновані інструменти сприятимуть налагодженню ефективного постійного зворотного зв'язку, допоможуть підвищити вмотивованість учнів і забезпечити високу ефективність та результативність уроків словесності.

Список використаних джерел

1. Засекін Д. О. Формувальне оцінювання на уроках фізики. *Електронний збірник наукових праць ЗОШПО*. № 2 (39). 2020.
2. Знак Н. В. Оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах особистісно зорієнтованого навчання. URL: <http://nvkrat.ho.ua/html/portfolio.html>.
3. Логвина И., Рождественская Л. Инструменты формирующего оценивания в деятельности учителя-предметника. Нарва, 2012. 48 с.
4. Пометун О. І., Ремех Т. О. Формувальне оцінювання у навчанні історії та громадянської освіти в контексті нової української школи. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 1. С. 86–97.
5. Топол В. Новий стандарт для 5–9 класів дозволить як інтеграцію, так і окремі предмети – інтерв'ю з розробником Романом Шияном. URL: <https://cutt.ly/zgxVD7C>.
6. Уліщенко В. В. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів з української літератури. *Virtus*. № 25. 2018. С. 137–141.
7. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. *Дивослово*. № 9. 2017. С. 8–15.

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У 5–7 КЛАСАХ

Головата Лариса Михайлівна

*кандидат педагогічних наук, доцент, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
golovatalarysa111@gmail.com*

Ключовою реформою Міністерства освіти і науки є створення нової української школи [3], у якій учням буде приємно навчатися, у якій вони отримуватимуть не тільки знання, але й набуватимуть умінь

застосовувати ці знання у повсякденному житті. Саме тому мета базової загальної середньої освіти [2] передбачає розвиток і соціалізацію особистості учнів, формування їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Сьогодні авторитарно-дисциплінарні моделі навчання змінюються на особистісно-орієнтовані, що передбачають навчання і виховання особистості на засадах індивідуалізації. Для організації якісних цікавих уроків, під час яких учні як суб'єкти навчання взаємодіють між собою, стають активними учасниками навчального процесу, учителям слід послуговуватися інтерактивними технологіями навчання.

Теоретичний і дидактичний аспект нових педагогічних технологій знайшов висвітлення у працях відомих дослідників (І. Дичківська, О. Єльнікова, О. Когут, Г. Коберник, О. Коберник, О. Комар, Т. Кравченко, М. Крайня, Г. Кривчикова, В. Мельник, О. Пехота, Л. Пироженко, Н. Побірченко, О. Пометун, Г. Сиротенко, Е. Федорчук тощо). Учителі-словесники можуть скористатися і публікаціями лінгводидактів у фаховій періодиці (Л. Варзацька, Н. Дика, О. Ковальова, Г. Козловська, Т. Литвин, Н. Панькова, Г. Строганова).

Учитель-філолог може використовувати багато методів інтерактивної роботи, оскільки кожен із них відзначається оригінальністю, має певні можливості. Для ефективного застосування інтерактивних технологій, зокрема під час вивчення української мови у 5–7 класах, для охоплення усього необхідного обсягу матеріалу й глибокого його вивчення словесник повинен провести попередню підготовку: прочитати, продумати, виконати самостійні підготовчі завдання. На урок потрібно добирати такі інтерактивні вправи, які б служили своєрідним «ключем» для засвоєння виучуваної теми; над завданнями інтерактивних вправ учні повинні мати час подумати, щоб вони сприймалися серйозно і не виконувалися механічно.

Важливо пам'ятати, що на уроці варто обмежитися однією-двома інтерактивними вправами, щоб калейдоскоп вправ не перетворився на

суцільну гру. Після виконання інтерактивних завдань необхідно провести обговорення за підсумками інтерактивної вправи.

Оскільки інтерактивні технології передбачають певні зміни у житті школярів, впроваджують їх поступово, адже і учитель, і учні повинні звикнути до них (спочатку прості інтерактивні технології – робота в парах, малих групах, «мозковий штурм» тощо).

Автори навчального посібника «Інтерактивні методи навчання» наголошують на тому, що використання інтерактивних технологій не можна перетворювати на самоціль. Вони є лише засобом для створення у класі атмосфери співробітництва, порозуміння та доброзичливості і сприяють реалізації особистісно-орієнтованого навчання. До уроків із застосуванням інтерактивних методів учителям потрібно значно більше готуватися, ніж до традиційних, і обов'язково точно планувати результати навчання [1, с. 23].

Пропонуємо зразки інтерактивних вправ і завдань на основі змісту навчального матеріалу мовної та мовленнєвої змістових ліній, які доцільно використовувати на уроках української мови у 5–7 класах.

5 клас. Інтерактивна гра «Знайди літературну пару».

На дошці записані речення. Учитель показує малюнки, а учні виходять до дошки і прикріплюють їх над словом, яке вони ілюструють.

1. З правого боку кімнати – дерев'яні сходи вгору, в куті – **п'єц**. Праворуч від зашпунтованих шторами вікна – **софа**, ще масивний **креденс** із різьбленими оздобами. Далі була кухня (на видному місці велике надщерблене **горня**) з коморою, а під ними чи збоку, мабуть, ще й **пивниця** (Г. Вдовиченко). 2. Перекинув **бисаги** з молоком через плече, взяв ще звечора приготований кошик з грудками сиру і подався долі **грунем** на **торговицю** (П. Ходанич).

6 клас. Інтерактивна технологія **LearningApps.org**. «Створи пазл».

Доберіть якомога більше фразеологічних синонімів із такими значеннями: 1 група – багато (кури не клюють, як цвіту в городі ...); 2 група – мало (як кіт наплакав, із заячий хвіст ...).

Взявши за назву одне із прислів'їв, складіть зв'язний текст. Запропонуйте однокласникам вислухати вас і усунути, якщо будуть, порушення лексичних норм.

7 клас. Інтерактивна гра «Крамниця реклами».

Учні діляться на групи по 4 учасники в кожній. Групи отримують завдання намалювати рекламний постер із використанням дієприкметників. Кожна група самостійно обирає предмет, який буде рекламувати (15 хвилин). На наступному етапі групи презентують свій постер перед класом і усно рекламують вибраний предмет (із використанням дієприкметників). На завершальному етапі клас визначає найкращу рекламну компанію.

На жаль, попри активне поширення ідей інтерактиву в сучасному освітньому просторі, у загальноосвітніх школах України педагоги не часто застосовують інтерактивні технології, особливо на уроках української мови.

Список використаних джерел

1. Інтерактивні методи навчання : навчальний посібник / за заг. ред. П. Шевчука і П. Фенриха. Цецін : Видавництво WSAP, 2005. 170 с.
2. Держані стандарти Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti> (дата звернення: 27.10.2020 р.).
3. Реформа освіти і науки Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti> (дата звернення: 26.10.2020 р.).